

دانشگاه صنعتی اصفهان دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

عنوان: تکلیف اول درس سیستمهای عامل ۱

نام و نام خانوادگی: علیرضا ابره فروش

شماره دانشجویی: ۹۸۱۶۶۰۳

نيم سال تحصيلي: پاييز ۱۴۰۰

مدرّس: دكتر محمّدرضا حيدرپور

دستیاران آموزشی: مجید فرهادی - دانیال مهرآیین - محمّد نعیمی

فهرست مطالب

٢	سوال اول	١
٢	١.١ بخش آ	
٢	۲.۱ بخش ب	
٢	٣.١ بخش ج	
٢	۴.۱ بخش د	
٢	۵.۱ بخش ه	
٣	۶.۱ بخش و	
٣	٧.١ بخش ز	
٣	سوال دوم	۲
۴	سوال سوم	٣
۴	١.٣ بخش آ	
۴	۲.۳ بخش ب	
۵	عنوان سوال چهارم	k
ω	عبوان سوال چهارم	'
۶	سوال پنجم	۵
۶	۵.۱	
٧	۲.۵	
٧		
٩	سوال ششم	۶
٩	٠٠٠٠ بخش آ	·
٠ ٩	۳۶ بخش ب	
•	۱٬۷ بخش ب	
۱۲	سوال هفتم	٧
۱۲	۱.۷ سوال ۶ فایل	
, μ	LEV II TV	

۱ سوال اول

۱.۱ بخش آ

هر دو در قسمت Kenel Space در الستک اشاره میکند که فرآیند در User Space Mode در آن رجیسترهای CPU که متناظر با آن فرایند بودهاند، وقتی که فرآیند در User Space Mode اجرا می شده را وقتی CPU در آن می توانند System Call یا System Call در آن می توانند در کرنل استک اشاره می کند، رجیسترهای CPU در آن می توانند خیره شوند که وقتی در System Call هستیم و System Callی انجام داده ایم و OS از این استک برای انجام کارش استفاده می کند، ممکن است آن موقع Interrupt بیاید و یا Timer منقضی شود و Scheduler تصمیم می گیرد که این فرآیند کنار گذاشته شود و فرآیند دیگر باید جایگزین آن شود. بنابراین وضعیت مربوط به CPU وقتی که در Kernel Mode هستیم، در داخل کرنل قسمت آن فرآیند ذخیره می شود.

۲.۱ بخش ب

User Stack حاوی اطلاعات داخلی خود پروسسها شامل توابع و سایر موارد میباشد. اما در Kenel Stack اطلاعات حیاتی سیستم مانند وضعیت پروسسها، پردازنده و رجیسترها ذخیره میشود. در نتیجه در حالت گفته شده امنیت سیستم در خطر قرار میگیرد و هر پروسس میتواند دستورات خاص(privilege) که میتواند آسیب جدی به سیستم برساند را اجرا کند. پس این حالت بسیاری از مفاهیم امنیتی سیستم عامل زیر سوال می رود.

٣.١ بخش ج

trap table system Call به طرف سیستم Kernel Mode به User Mode به User Mode به طرف سیستم انتقل شویم و عمل trap به طرف سیستم عامل رخ دهد، از دستور int استفاده می شود که به صورت آر گومان در x86 در جدول وقفه، ایندکس ۴۶ آن متناظر با Kernel به User از دستور System Call است، ایندکس شماره ۶۴ آن صدا زده می شود پس برای انتقال از حالت System Call او System Call ان استفاده می شود. System Call هم که نشان می دهد جنس System Call چه میباشد. ما System Call های متفاوتی داریم. اینکه داخل System Call آن اجرا شود، باید بفهمد که آن چه System Call بوده است. مثلا در x86 عدد ۶ که در رجیستر eax یخته می شود، نشان می دهد جنس سیستم کالر read بوده است.

۴.۱ بخش د

محتوای برخی از رجیسترها مانند Program Counter یا Stack Pointer توسط kernel handler قابل ذخیرهسازی نیستند. چون خود آنها هم نرمافزار هستند و تا CPU بخواهد آنها را وارد مرحله اجرا کند، محتوای Program Counter و Stack Pointer عوض می شود. پس سخت افزار قبل از فراخوانی kernel handler، به طور خودکار محتوای رجیسترهای برخی از پروسسهای متوقف شد را با عصل کردن آنها در interrup stack می کند.

۵.۱ بخش ه

امکان آن در الگوریتمهای FIFO و MLFQ و جود دارد. در حالت اولیهی FIFO اگر یک برنامه با حجم زمانی بالا اول وارد صف شود، تا زمانی که تمام نشود نوبت به بقیه نمی رسد و در این حالت برای دیگر برنامهها، Starvation رخ می دهد. اگر تعداد bjob تعاملی زیاد باشد و در اولویت اول قرار بگیرند، نوبت به bjob می اولویت پایین که حجم بالاتری دارند، نمی رسد و دچار Starvation می شوند.

۶.۱ بخش و

برای جلوگیری از Gaming، قانونی تحت عنوان Anti-Gaming ارائه می دهیم. قانون به این شکل است که اگر یک job زمانی که برایش تخصیص داده شده را که با توجه به Levelش تنظیم شده، مصرف کند بی توجه به فاکتور های دیگر، Levelش یک واحد افت می کند. در این صورت برنامه های تعاملی که یک اسلایس را تا انتها مصرف نمی کنند، نمی توانند CPU را Monopoly کند.

٧.١ بخش ز

در الگوریتم Round Robin اگر Slice کوچک باشد، Response Time کاهش می یابد و این امر برای کاربران رضایت بخش خواهد بود. اما از طرفی Over Head کپی و جابجایی اطلاعات کشها و رجیسترها که در بعضی از موارد نیز مورد نیاز است دوباره به خواهد بود. اما از طرفی Hard Disk مراجعه شود، بازدهی را کاهش میدهد. اگر Time Sliceها بزرگ باشد job زمان زیادی را در صف منتظر می ماند و این عیب محسوب می شود. در نهایت باید یک تصمیم با توجه به شرایط و خواسته ها اتخاذ کرد.

۲ سوال دوم

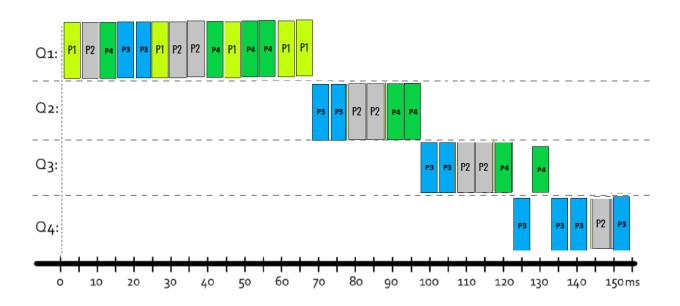
سیستم کال ()fork یک پروسس جدید به نام پروسس child میسازد. پس از ایجاد پروسس child، هر دو پروسس(child) و fork() پس از ایجاد پروسس fork() متناظرشان آمده اند را یک به یک اجرا میکنند. به این ترتیب پس از اولین ()fork، در مجموع ۲ پروسس، پس از سومین ()fork، در مجموع هشت پروسس و ...، خواهیم داشت. درنتیجه پس از اجرای حلقه، تعداد childهای ایجاد شده برابر است با:

$$2+4+\ldots+2^{\log_2 n}=2^{(\log_2 n)+1}=2n$$

در مجموع با احتساب پروسس parent اصلی، ۲n پروسس خواهیم داشت.

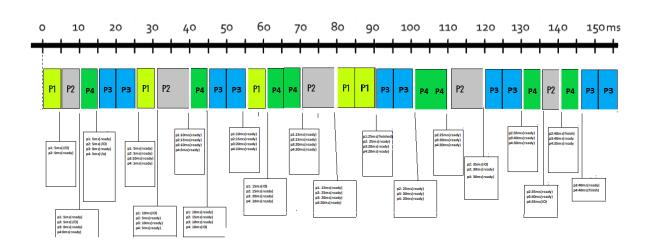
۳ سوال سوم

١.٣ بخش آ

شکل ۱:

۲.۳ بخش ب

شکل ۲:

۴ عنوان سوال چهارم

یک راه این است که مقدار رجیستری که به جدول وقفه (Interrupt Vector Table) اشاره می کند را عوض کنیم. درواقع می توانیم مکان دلخواهی از حافظه را به عنوان مکان جدول وقفه مشخص کنیم. توسط دستور الفلا در 88 می توان این رجیستر را مقداردهی کرد. بنابراین این دستور است که مشخص می کند که این جدول کجای حافظه قرار گرفته است. بدیهی است که تنها سیستم عامل باید دسترسیِ استفاده از این دستور را داشته باشد. در غیراینصورت، اگر پروسسی بتواند از این دستور استفاده کند، می تواند هر کاری را روی سیستم انجام دهد. چون می تواند جدول وقفه را طبق نظر خودش تنظیم کند و سپس آدرس حافظهای که به ابتدای آن جدول اشاره می کند را در داخل آن رجیستر خاص توسط دستور الفلا ثبت کند و در نتیجه بسیاری از مفاهیم و سرویسهایی که در مورد سیستم عامل مد نظر داشتیم نقض می شود.

```
#include <stdint.h>

struct IdtRecord
{
    uint16_t limit;
    uintptr_t base;
};

int main()
{
    struct IdtRecord* x;
    __asm__("lidt %0" : : "m" (*x));
    return 0;
}
```

```
alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$ ./lidt.out
Segmentation fault (core dumped)
alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$
```

شکل ۳: خطای رخ داده پس از اجرای برنامه

با اجرای برنامه بالا مشاهده می شود که Segmentation fault (core dumped) رخ می دهد. segmentation fault یک خطا است که به یک که توسط سخت افزار در راستای memory protection، به سیستم عامل اطلاع می دهد که یک برنامه تلاش کرده است که به یک بخش حفاظت شده از حافظه دسترسی پیدا کند(a memory access violation). در کامپیوترهای استاندارد x86، این یک فرم از general protection fault

۵ سوال پنجم

۱.۵

```
#include <stdio.h>
#include <sys/types.h>
#include <sys/wait.h>
#include <unistd.h>
#include <stdlib.h>
int main()
{
        int n = 0;
        printf("Enter n: ");
        scanf("%d", &n);
        int stat;
        while(n != 1)
        {
                int rc = fork();
                if(rc < 0)
                         fprintf(stderr, "Fork Failed!");
                }
                else if(rc == 0)
                         int m = n;
                         if(m \% 2 == 0)
                         {
                                 m /= 2;
                         }
                         else
                         {
                                 m = 3 * m + 1;
                         }
                         return m;
                }
```

۲.۵

زیرا در exit code ،UNIX/POSIX یک برنامه از نوع unsigned 8-bit تعریف شده است. به طور دقیق تر exit code ،UNIX/POSIX یک برنامه از نوع asystem call تعریف شده است. به طور دقیق برای اطلاعاتی همچون وقوع یا عدم wait در UNIX نتیجه یک پروسس را به یک 32-bit integer کدگذاری می کنند. از این ۳۲ بیت برای اطلاعاتی همچون وقوع یا عدم وقوع exit در پروسس، exit به دلیل یک سیگنال(و چه سیگنالی)، و ... تقسیم می شود. از این رو تنها ۸ بیت از ۳۲ بیت برای exit code برای exit code باقی می ماند. پس در نتیجه مقادیر تا ۲۵۵ به این شکل قابل برگردانده شدن هستند.

۵.۳

```
#include <sys/ipc.h>
#include <sys/shm.h>
#include <stdio.h>

int childMain(long long int n)
{
    long long int m = n;
    key_t key = ftok("shmfile", 65);
    int shmid = shmget(key, 1024, 0666|IPC_CREAT);
    while(1)
    {
        long long int result = (long long int) shmat(shmid, (void*)0, 0);
        result = m;
        shmdt(result);
```

```
if(m \% 2 == 0)
              {
                     m /= 2;
              }
              else
              {
                     m = 3 * m + 1;
              }
              printf("%1ld, ", m);
              if(m == 1) break;
       }
}
int parentMain(n)
       key_t key = ftok("shmfile", 65);
       int shmid = shmget(key, 1024, 0666|IPC_CREAT);
       while(1)
       {
              long long int result = (long long int) shmat(shmid, (void*)0, 0);
              if(result != 1)
                     //printf("%lld, ", result);
              }
              else
              {
                     //printf("%lld", result);
              }
              shmdt(result);
              //printf("%lld, ", result);
              if(result == 1) break;
       }
       shmctl(shmid, IPC_RMID, NULL);
int main()
```

```
{
        long long int n = 0;
        printf("Enter n: ");
        scanf("%11d", &n);
        int rc = fork();
        if(rc < 0)
        {
        }
        else if(rc == 0)
                 childMain(n);
        }
        else
        {
                 parentMain(n);
        }
        return 0;
}
```

۶ سوال ششم

بخش آ

orphan process: پروسسی که parent وجود ندارد(یا پایان یافته یا بدون اینکه برای متوقف شدن childش صبر کرده باشد، متوقف شده باشد)، orphan process نامیده می شود.

zombie process پروسسی که اجرای آن پایان یافته است اما هنوز در جدول پروسسها مقداری دارد که به پروسس parent نسبت داده می شود. یک پروسس child همواره پیش از پاک شدن از داده می شود. یک پروسس child همواره پیش از پاک شدن از در جدول پروسسها به یک zombie process تبدیل می شود. پروسس parent بروسس exit status ،parent بروسس تجدول پروسسها به یک zombie process تبدیل می شود. پروسس از جدول پروسسها حذف می شود.

۲.۶ بخش ب

برنامه ی ۱ یک orphan process ایجاد می کند. چون پروسس child حدودا ۱۰۱ ثانیه پس از پایان یافتن پروسس orphan process به پایان می او prid)۲۱۷۴ پروسس prid) است می رسد. همینطور که در تصویر اول مشهود است، مقدار ppid,۲۱۷۴ پروسس child پس از ثانیه سوم(پایان یافتن پروسس parent) این مقدار برابر pid)۲۲۸۶ پروسس subreaper که نقش systemd را برای پروسس orphan برعهده دارد و در قسمت بالای جدول پروسسها قرار دارد) می باشد.

```
alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$ ./source_1.out
Parent: pid = 2174, ppid = 2158
Child: pid = 2175, ppid = 2174
alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$ Child: pid = 2175, ppid = 1286
```

شکل ۴: اجرای برنامهی ۱

```
### Acception of the control of the 
                                                          1286
1287
 1000
                                                                                                                                                        0 0 0 0
                                                                                                                                                                                                                  0 -
0 -
                                                                                                                                                                                                                                                           4771 ep_pol ?
                                                                                                                                                                                80
80
                                                                                                                                                                                                                 0 - 25822 -
1000
                                                                                                                   1286
                                                           1288
                                                                                                                                                                                                                                                 419893 poll_s ?
166904 poll_s ?
1000
1000
                                                                                                                                                                                  69
99
                                                           1293
                                                                                                                    1286
                                                                                                                                                                                                            -11 -
                                                           1296
                                                                                                                    1286
 1000
                                                           1298
                                                                                                                    1286
                                                                                                                                                                                   80
                                                                                                                                                                                                                                                     2073 ep_pol ?
 1000
                                                           1300
                                                                                                                                                                                80
80
80
80
                                                                                                                                                                                                                                                  62204 -
                                                                                                                                                                                                                                               62204 - ?

62082 poll_s ?

95516 futex_ ?

81516 poll_s ?

61652 poll_s ?

61127 poll_s ?

138456 poll_s ?
                                                          1306
1311
                                                                                                                   1286
1000
                                                                                                                   1286
1286
1286
1000
1000
1000
1000
                                                           1325
                                                           1336
                                                           1340
                                                                                                                    1286
                                                           1345
1347
 1000
                                                                                                                    1286
                                                                                                                                                                                80
80
80
80
80
                                                                                                                                                                                                                                               138456 poll_s tty2
149141 ep_pol tty2
181810 poll_s ?
81339 poll_s ?
61083 poll_s ?
49842 poll_s tty2
7811 do_wai ?
                                                                                                                   1273
1347
1286
1286
1000
                                                          1352
1356
1000
1000
1000
1000
1000
                                                           1359
                                                           1367
                                                                                                                    1286
                                                           1392
                                                                                                                    1347
 1000
                                                           1467
                                                                                                                   1
1467
                                                                                                                                                          0 0
                                                                                                                                                                                   80
                                                                                                                                                                                                                                                  40845 vbg_hg
7811 do_wai
40870 vbg co
 1000
                                                           1468
                                                                                                                                                                                  80
                                                           1479
1480
 1000
                                                                                                                                                                                   80
```

شكل ۵: جدول پروسسها(قسمت بالا)

```
00:00:00 gsd-sharing
                                                                                                      00:00:00 gsd-smartcard

00:00:00 gsd-sound

00:00:00 gsd-usb-protect

00:00:00 gsd-wacom

00:00:00 gsd-wwan

00:00:00 evolution-alarm
                  1714
1715
    1000
1000
                                                        0 - 81677 poll_s ?
0 - 82604 poll_s ?
                                 1286
                                 1286
                                                        0 - 99128 poll_s ?
0 - 89137 poll_s ?
                   1724
1727
1730
1731
                                 1286
    1000
1000
                                               80
80
                                 1286
                                                                81726 poll_s ?
198406 poll_s ?
    1000
                                 1286
     1000
     1000
                   1733
                                 1286
                                                                89402 poll_s ?
                                                                                                       00:00:00 gsd-xsettings
                                                                                                      00:00:00 gsd-disk-utilit
     1000
                   1737
                                                                57950 poll_s ?
                                                               87705 poll_s ?

43795 poll_s ?

231076 poll_s ?

42737 poll_s ?

108082 poll_s ?
                                                                                                      00:00:00 gsd-printer
00:00:00 ibus-engine-sim
00:00:01 nautilus
    1000
                   1795
1854
                                 1286
                                 1587
    1000
                   1896
    1000
                                 1286
    1000
                   1994
                                 1286
                                                                                                      00:00:00 gvfsd-metadata
                   1999
                                                                                                       00:00:00 update-notifier
                                2 0
2 0
1286 1
2151 0
2151 0
1286 0
                                                                                                       00:00:00 kworker/u2:1-events_power_effic
                   2098
                                               80
80
80
80
                  2142
2151
2158
                                                                                                       00:00:00 kworker/0:1-events
                                                               206125 poll_s ?
4812 poll_s pts/1
4812 do_wai pts/2
624 hrtime pts/1
                                                                                                      00:00:01 gnome-terminal-
00:00:00 bash
    1000
    1000
                                                                                                      00:00:00 bash
00:00:00 source_1.out
                  2164
    1000
                   2175
R 1000 2186 2164 0 80 0 - 5013 - ireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/05HW1$
                                                                                                       00:00:00 ps
```

شكل ۶: جدول پروسسها(قسمت پايين)

برنامهی ۲ یک zombie process ایجاد می کند. چون پروسس parent حدودا ۹۹ ثانیه پس از پایان یافتن پروسس child به پایان می میرسد. اگر در این بازه زمانی جدول پروسسها را بررسی کنیم میبینیم که پروسسی با Z STAT وجود دارد که pidش برابر pid میروسس child است و این نشان دهنده این است که برنامه ی ۲ یک zombie process تولید کرده است. به تصاویر زیر توجه کنید:

```
alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$ gcc source_2.c -o source_2.out
alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$ ./source_2.out
Parent: pid = 475814, ppid = 475899
Child: pid = 475715, ppid = 475714
```

شکل ۷: اجرای برنامهی ۲

```
alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$ ps aux | grep 'Z'

USER PID %CPU %MEM VSZ RSS TTY STAT START TIME COMMAND
alireza 475715 0.0 0.0 0 0 pts/0 2+ 12:24 0:00 [source_Z.out] <defunct>
alireza 475717 0.0 0.0 17540 656 pts/1 5+ 12:24 0:00 grep --color=auto Z

alireza@alireza-VirtualBox:~/Documents/OSHW1$
```

شكل ٨: جدول پروسسها

٧ سوال هفتم

۱.۷ سوال ۶ فایل

با اجرای دستور سوال، یک پروسه دارای ۳ دستور که از IOs و سه پروسه هر کدام دارای ۵ دستور که از CPU استفاده می کنند برای اجرا آماده می شوند.

خیر-منابع به طور موثر و بهینه به کار گرفته نشدهاند. همانطور که در تصویر اول میبینیم IOs در بازهی زمانی ۷ تا ۱۸ و همچنین CPU در بازهی زمانی ۴۷/۷۴ درصد مواقع، و IOs تنها CPU در بازهی زمانی ۱۹ تا ۳۰ بی کار هستند و درنهایت در ۳۱ واحد زمانی CPU تنها ۱۵٬۱۵۶ درصد مواقع، و ۲۵٬۳۹ درصد مواقع مشغول بودهاند. به عبارت دیگر در ۳۱ واحد زمانی، CPU، ۲۱ واحد زمانی و ۱۵٬۱۵۶ واحد زمانی در حال استفاده بودهاند.

شکل ۹:

۲.۷ سوال ۷ فایل

تفاوتی که این حالت با حالت قبل دارد این است که عملکرد CPU و IOs در بازههای بیشتری همزمان به موازات یکدیگر رخ می دهند. در واقع در این حالت پس از پایان یافتن IO، بلافاصله به این پروسس سوئیچ می کند و درنتیجه ۵ دستور اجرای IO(waiting)، با ۵ دستور اجرای CPU موازی می شود. با دقت در تصویر دوم می بینیم که زمان کل به ۲۱ واحد کاهش یافته است، IOs در کل واحد زمانی واحد مشغول بوده است، و IOs نیز در ۱۵ واحد در حال استفاده بوده است (درست است که در هر دو حالت، IOs در ۱۵ واحد زمانی استفاده شده است، اما در حالت قبل، IOs تنها در ۴۸/۳۹ درصد مواقع مشغول بوده است، در حالی که در این حالت در V1/۴۳ درصد مواقع در حال استفاده بوده است. پس در این سوال با شرایط ذکر موجود، اجرای بلافصل پروسسی که اخیرا V1/ای آن کامل شده است ایده خوبی می تواند باشد.

شکل ۱۰:

منابع

[1] https://www.geeksforgeeks.org/zombie-and-orphan-processes-in-c/